

دانشکده طب سنتی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

رساله

جهت دریافت درجه دکترای تخصصی Ph.D. طب سنتی

عنوان

بررسی تأثیر حجامت (Wet Cupping) ساق هر دو پا در ایجاد خونریزی در الیگومنوره و آمنوره

اساتید راهنما

دکتر مژگان تن‌ساز

اساتید مشاور

دکتر فهیمه رضانی تهرانی

دکتر روشنگر مگبری نژاد

نگارش

دکتر اعظم معیاری

چکیده فارسی

عنوان: بررسی تأثیر حجامت (Wet Cupping) ساق هر دو پا در ایجاد خونریزی در الیگومنوره و آمنوره.

سابقه و هدف: الیگومنوره و آمنوره ثانویه یکی از شایعترین مشکلاتی است که زنان در سنین باروری با آن روبرو هستند. الیگومنوره و آمنوره موجب ایجاد عوارض زیاد جسمی و روحی-روانی می‌شود. عمده درمان‌های مورد استفاده کنونی داروهای هورمونی است که مصرف طولانی‌مدت آنها موجب عوارض زیادی می‌گردد. از دیگر سوی طب سنتی ایرانی راهکارهای متفاوتی از جمله حجامت از ساق پا را در این مورد پیشنهاد داده است. با توجه به بیانیه ۲۰۰۷ سازمان بهداشت جهانی (WHO) مبنی بر مجاز بودن استفاده از مکاتب پزشکی معتبر در این تحقیق بر آن شدیم که تأثیر حجامت ساق پا بر کاهش قاعدگی را مورد آزمایش بالینی قرار دهیم.

روش بررسی: این مطالعه یک مطالعه نیمه تجربی قبل و بعد از مداخله بوده که معیار ورود به مطالعه زنان در بازه سنی ۲۰-۴۰ ساله بودند که در یکسال اخیر دارای سیکل‌های قاعدگی حداقل ۶۰ روزه بوده‌اند. افراد مصرف‌کننده متفورمین یا داروی هورمونی در سیکل آخر BHCG مثبت یا شیرده، دارای اختلال تیروئیدی، هیپرپرولاکتینمی، $FSH > 40$ ، اختلال انعقادی، کم‌خونی و دیابت وارد مطالعه نشدند. حجامت از ناحیه ساق هر دو پا در روز ۲۶ قاعدگی انجام شد. مزاج بدن و رحم قبل از حجامت، شاخص توده بدنی (BMI) و مقدار موی زائد، وقوع و شدت خونریزی، تغییرات کیفیت زندگی قبل، یک و سه ماه بعد از حجامت مورد ارزیابی قرار گرفت. آزمایشات قند خون ناشتا و انسولین سرم ناشتا قبل و سه ماه بعد از حجامت بمنظور مقایسه مقاومت به انسولین (بر اساس فرمول HOMA-IR) انجام شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار Spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میزان وقوع قاعدگی در طی سه‌ماه در گروه الیگومنوره، از $1/17 \pm 0/34$ به $1/58 \pm 1/02$ ($P=0.002$) و در گروه آمنوره از $0/23 \pm 0/19$ به $0/47 \pm 0/87$ ($P=0.159$) رسید. میزان موی زائد بطور معناداری کاهش ($P=0.000$) و کیفیت زندگی بطور معناداری افزایش نشان داد ($P=0.001$). کاهش BMI ($P=0.055$) و کاهش مقاومت به انسولین پس از سه ماه معنادار نبود ($P=0.555$).

نتیجه‌گیری: حجامت از ساق پا در افراد دچار الیگومنوره که ممنوعیت یا محدودیت مصرف داروهای شیمیایی دارند و یا مایل به استفاده از آنها نیستند، می‌تواند به عنوان یکی از راه‌های درمانی در نظر گرفته شود. واژگان کلیدی: الیگومنوره، آمنوره، طب سنتی، حجامت، کیفیت زندگی، موی زائد.

Abstract

Title: Evaluation the efficacy of calves' wet cupping on vaginal bleeding in amenorrhea & oligomenorrhea

Background & Aim: Oligomenorrhea and secondary amenorrhea are one of the most common problems of reproductive women. Oligomenorrhea and amenorrhea cause many complications. Currently most of the treatments are hormonal that long-term use of them can lead to many complications. On the other hand based on Iranian Traditional Medicine wet-cupping over the calves' muscles is recommended to improve the oligomenorrhea and secondary amenorrhea. In this study, noticing permission of using traditional medicine by WHO, the effect of calves wet-cupping on oligo-amenorrhea was assayed.

Methods: This semi-experimental study (before & after study) was done on 20-40 years women with interval cycles at least 60 days in the last year. The women with positive BHCG or lactating, thyroid disorders, hyperprolactinemia, $FSH > 40$, coagulation disorders, anemia and diabetes mellitus were excluded. The cupping over calves' muscles on both legs was performed in qualified individuals on the 26th day of menstruation cycle.

The interval, longitude and severity of menstrual bleeding, amount of excessive body and face hair, the quality of life, Body and uterine temperament were assessed before and one and three months after cupping. Also body mass index (BMI), fasting blood glucose & insulin, insulin resistance (by HOMA-IR) were assayed before and three months after wet-cupping.

Results: The occurrence of menstrual periods during the three months in the oligomenorrhea group increased from 1.17 ± 0.34 to 1.58 ± 1.02 ($P = 0.002$) and in the amenorrhoid group, from 0.23 ± 0.19 to 0.47 ± 0.87 ($P = 0.159$). The amount of hair loss significantly decreased ($P = 0.000$) and the quality of life significantly increased ($P = 0.001$). Decreased BMI was not significant after 3 months ($P = 0.055$). Also, insulin resistance change was not significant after three months ($P = 0.555$).

Conclusion: The wet-cupping over calf muscles in PCOS women with oligomenorrhoea, which not willing to use chemical drugs, can be considered as one of the optional treatments.

Keywords: oligomenorrhea, amenorrhea, wet-cupping, Traditional Medicine, quality of life, hirsutism